

Ralf Sieckmann проти Deutsches Patent-und Markenamt. URL: https://www.businesslaw.org.ua/wp-content/Intel_prop_book_web.pdf

3. Актуальні питання інтелектуальної власності для підприємців: рекомендації для підприємців та органів влади. URL: <http://www.iccwbo.org/policy/ip/id2950/index/html>.

УДК 347.459.3(043.2)

Кононенко А.С., здобувач вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Хоцяновська Н.Ф., старший викладач

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗБЕРІГАННЯ ПУПОВИННОЇ КРОВІ В УКРАЇНІ

Наразі все розвивається і технології не стоять на місці. Людство й досі досліджує можливості кожної частинки нашого тіла та їхню користь для людини. Останніми роками прийшло усвідомлення цінності пуповинної крові, а особливо, стовбурових клітини, що входять до її складу. Сучасна медицина використовує їх для лікування різних захворювань. Створюються спеціальні банки крові для її зберігання, оскільки попит серед пацієнтів є досить великим. Проте в Україні дана тенденція є не досить регульованою: немає державних банків крові та відповідні відносини не знайшли необхідного ступеня правового регулювання. Відповідно постає потреба у вдосконаленні системи нормативного регулювання обігу такого специфічного об'єкта цивільних прав.

Пуповинна кров – це та біологічна рідина, що залишається після перерізання пуповини при народженні дитини та є ідеальним джерелом гемопоетичних стовбурових клітин, які використовуються для усунення понад 70 різних захворювань. Одне з найпоширеніших застосувань даного біоматеріалу – для новонароджених, яким необхідно провести операцію на серці в перші години життя. На даний момент науковцями досліджується весь діапазон можливостей із застосування стовбурових клітин для позбавлення таких хвороб як: захворювань серця, печінки, м'язової дистрофії, хвороби Паркінсона та інших хвороб, адже потенціал цих клітин ще не повністю розкритий [1, 2].

Збір пуповинної крові проводить акушер-гінеколог, який приймає пологи. Це можуть бути як фізіологічні пологи, так і кесарів розтин. Чіткий механізм процедури забору пуповинної крові передбачений у другій частині наказу Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Порядку забору та тимчасового зберігання пуповинної

(плацентарної) крові та/або плаценти». Процедура є абсолютно безпечною для матері та дитини і проходить без фізичного контакту з малюком [1, 3]. Втім, потрібно розуміти, що забір такої крові залежить від багатьох факторів і не завжди на практиці є можливим, а отже, законодавство має передбачати певні гарантії у випадку укладення такого оплатного договору і неможливості виконання його умов, звичайно, з урахуванням його особливостей.

Зберігання пуповинної крові у банках відбувається на випадок, якщо з людиною трапиться біда у майбутньому. Тому все більше розвиваються приватні та державні сховища пуповинної крові – біобанки. Розташовуються вони, як правило, в закладах зберігання різного біоматеріалу: кісткового мозку, яйцеклітини і т.д. Державні біобанки, що функціонують у передових країнах світу, зазвичай інформують породіллю про можливість збереження пуповинної крові. Зберігання в таких установах безкоштовне. Не лише донор, а й інші пацієнти (за згодою власників) можуть стати користувачами такої послуги. На жаль, в Україні державного банку крові немає, але є приватні. Послуги зберігання крові в приватних банках платне, матеріал використовується лише для сім'ї донора, або за їх розпорядженням [1, 2].

На законодавчому рівні передбачено можливість тимчасового зберігання пуповинної крові та/або плаценти в акушерському стаціонарі закладів охорони здоров'я. Умови для її зберігання можна знайти у тому ж наказі Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Порядку забору та тимчасового зберігання пуповинної (плацентарної) крові та/або плаценти», який був зазначений вище. Крім того, законодавством передбачено ліцензування відповідної установи (банку біоматеріалів), яке проводиться відповідно до постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності банків пуповинної крові, інших тканин і клітин людини згідно з переліком, затвердженим Міністерством охорони здоров'я». Зазначений акт передбачає чіткі вимоги, які потрібно виконати, для отримання ліцензії на зберігання біоматеріалу такого виду [3, 1, 4].

Підсумовуючи зазначене вище, необхідно звернути увагу, що правове регулювання даного питання є досить загальним, оскільки ця технологія є досить новою, а договори зберігання пуповинної крові мають свої особливості враховуючи специфіку об'єкта. Незважаючи на відсутність державних біобанків, які б зберігали відповідну сировину безкоштовно за бажанням особи, існує певний регламент, який забезпечує контроль приватних установ та нагляд за дотриманням всіх належних вимог. Перш за все, для усунення питань, що можуть виникати у зацікавлених осіб, слід ввести поняття збору пуповинної крові у законодавчі акти та врегулювати істотні умови договорів зберігання пуповинної крові, беручи до уваги

досвід інших країн.

Література

1. Збір та зберігання пуповинної крові, зберігання пуповини: як це відбувається. URL: <https://cryobank.ua/uk/services/blood/> (дата звернення: 30.03.2021).

2. Що таке пуповинна кров і навіщо її зберігати. URL: <https://leleka.com.ua/ua/media-center/article-information/chto-takoe-pupovinnaya-krov-i-zachem-ee-sokhranyat/> (дата звернення: 30.03.2021).

3. Про затвердження Порядку забору та тимчасового зберігання пуповинної (плацентарної) крові та/або плаценти: наказ Міністерства охорони здоров'я України від 10.07.2014 № 481. Дата оновлення: 10.07.2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0869-14#Text> (дата звернення: 30.03.2021)

4. Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності банків пуповинної крові, інших тканин і клітин людини згідно з переліком, затвердженим Міністерством охорони здоров'я: Постанова Кабінету Міністрів України від 02.03.2016 № 286. Дата оновлення: 02.03.2016. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/286-2016-п#Text> (дата звернення: 30.03.2021).

УДК 347.78.01(043.2)

Кохтюк В.А., здобувач вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Щербина Б.С., к.ю.н.

ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У статті 41 Конституції України проголошено: «Кожен має право володіти, користуватися і розпоряджатися своєю власністю, результатами своєї інтелектуальної, творчої діяльності». Таким чином, законодавець закріпив захист права на результати, що виникають внаслідок здійснення творчої діяльності. Значну частину в Цивільному кодексі України займає інститут інтелектуальної власності, норми якого забезпечують реалізацію права особи на результати інтелектуальної та творчої діяльності.

Досить часто самі ж поняття «творча діяльність» та «інтелектуальна діяльність» ототожнюють, але в усякому разі ці дві дефініції не охоплюють одне і те ж.

Відповідно до п. 3 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про професійних творчих працівників та творчі спілки»: «Творча діяльність – індивідуальні чи колективна творчість, результатом якої є створення або інтерпретація творів, що мають культурну цінність» [1]. Тобто ознаками творчої